

Naši kraji in ljudje

Kritična zima v Jugoslaviji

Velike prometne ovire po vsej državi. Dasi še nismo v kalendarski zimi, le vendar ne samo v Ljubljani in vsej Sloveniji, temveč sploh po vsej naši državi pritisnil zadnje dni tako strašen mraz, kakršnega ne pomnijo ljudje že okoli 20 let. Občuten je tem bolj, ker so bile ravno zime zadnjih let nenavadno milo, skoro južno. Vse se s strahom sprašuje, kaj bo, ako bo ta val trajal še par mesecev. Sneg, ki je zapadel koncem novembra, pokriva na debelo še vedno gore in hribe, doline in ravnine in je vsepovsod zmrazil, tako da pokriva zemljo debela ledena odeja. Zmrznile so tudi vse stoječe vode, po raznih krajih celo že tudi studenci s pitno vodo. V nekaterih delih Slovenije — tudi v nižinah — je dosegla temperatura že — 21° R in je celo na solncu izpod — 10° R. Ozračje je mrzlo, vendar prijetno, ker je mirno. Gorje pa, če pritisne še burja, kajti potem nam pojde skozi mozeg in kosti. Zlostna je usoda domačih ptic in tudi divjačina pritisla zbegana iz gozdov in hribov v dolino in direktno v vasi.

V Južni Srbiji je zapadel silen sneg in vlada tamkaj nenavadno ostru zima. V okolici Tetova so se pojavili volkovi in velikih čredah in napadalo govelo živino in ovce. V posameznih vaseh so podavili v nekaj dneh do 40 ovac. Veliki mraz v teh krajih je pritisnil kot posledica deževja in v zvezi s tem so nastale tudi poplave. Promet na mnogih cestah — Struga, Tetovo — Kičevo, Štin-Rodovište — Kočane in Prižren — Vranje — je popolnoma ustavljen.

Po poročilih iz Debra so napravili izliv Drima in Radike neprecenljivo škodo. Voda je odnesla tudi čudoviti špilski most in poplavila več okoliških vasi. Vsi brzojavni in telefonski draži leže na tleh in je ukinjen vsak promet. Državne oblasti, vojska in žandarmerija so neprestano na delu, da priskočijo na pomoč onesrečenim in omogočijo vsaj najmanjši promet.

Vlaki prihajajo vsled zmrzlih prog povsod z velikimi zamudami. V Sloveniji imajo vsebnost in brzli vlaki 30 do 60 minut, tovarni celo do štiri ure zamude. Še slabše pa je v tem oziru na Hrvaškem, da o raznih lokalnih progah v Bosni in Srbiji sploh ne govorimo. Orientski ekspresni vlak je prišel v soboto v Beograd celo z deveturno zakasnitvijo. Na Savi in Donavi so se pojavile prve ledene skorje, čenrav še zelo tanke. Kljub temu je plova po obeh rekah zelo otežkočena in je na nekaterih progah promet z ladjami že ustavljen.

Pri Sarajevu — 30° C.

Sarajevo, 8. decembra. Tu je pritisnil mraz, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V ponedeljek zjutraj je bilo — 23° C. opoldne, ko je bilo najtoplejše, pa — 18° C. Na Sarajevskem polju in v Palih je zima še hujša. V Palih je nadla temperatura na — 32° C. na Sarajevskem polju pa na — 30° C.

V Hercegovini več ljudi zmrazilo.

Mostar, 8. decembra. Po vsej Hercegovini razsaia mrzla burja in divljajo snežni zameti. Najhujši je položaj v mostarskem, nevesniškem in gatačkem kotaru, dalje na Popovem polju in okoli Prenja. Ceste so popolnoma zamedene, promet je prekinjen. Vse telefonske in brzojavne proge so pretrgane in nekateri kralji popolnoma odrezani od sveta. Pri Žitomislju je vihar izruval neko stoletno drevo iz zemlje. V Mostarju so na številnih hišah popokale šipe. Več vaških kolib je popolnoma izgorilo z zemeljske površine. Pri Prenju in Gačku so našli na cesti več ljudi zmrzlih in mrtvih, katerih identitete ni bilo mogoče ugotoviti. V Ljubuškem in Gatačkem okraju so zmrzle cele črede ovac, drugod pa so jih podavili volkovi, ki pritiskajo z vseh strani proti vasem. Seljaki se zapirajo pred njimi v hiše, ker nimajo orožja, da bi jih prepodili.

Pismo našega ujetnika iz Harbina v Mandžuriji

Povodom našega zadnjega članka o žalostni usodi vojni vjetnikov — naših državljanov — v Rusiji in Sibiriji, katerim je toli zaželeni povratek v svobodno domovino vsled brezbriznosti naše vlade naravnost nemogoč, smo preli sledeče pismo, ki je dobesedno objavljamo:

«Prav razveseljivo je, da ste otvorili v Vašem cenjenem časopisu rubriko za naše uboge vjetnike, ki so kakorkoli živi pokopani v Aziji. Kot prilogo Vam pošiljam prepis pisma, katero je pisal eden teh ubožcev svoji sestri ter Vas prosim, da je v interesu stvari priobčite v Vašem listu. Sploh bi bilo zelo koristno, da obaviate od časa do časa po eno tako pismo, da se izvrši moralni pritisk na naše merodajne oblasti in jih javnost prisili, da se zavzamejo za naše državljane — vjetnike v Rusiji in Sibiriji — z ono energijo in ljubeznijo, kakor so storile to že vse druge evropske države. Geslo nas vseh in imperativna zahteva mora biti: Vojnim vjetnikom — našim državljanom — se mora na dr-

žavne stroške čim prej omogočiti povratek v domovino.

Evo Vam vsebina pisma našega vjetnika, poslanega iz mandžurskega mesta Harbina:

«Draga mi sestra! Tvoje pismo sem preiel. Prisrčna hvala! Denaria v pisnih ne pošiljam, kar moreš, pošiljaj raje po banki. Prosim Te na, pošiljaj ga takoj, čim dobiš to pismo. Ti me vedno tolažiš, a žalibog me sama ne moreš rešiti. Čisto sem že obupal, da se sploh še kdaj vrnem na ljubljeno rodno grudo. Ženo sem imel v bolnici. Dela tukaj ni mogoče dobiti, ker delajo Kitajci za 10 K na dan. Živijo od koruze in boba, kruha ne jedo. Ako do zime ne dobim nobene pomoči iz domovine, potem ustrelim ženo in sebe. V takem položaju mi namreč ni mogoče več živeti. Pomoči nimam nobene od nikoder, le Ti me edina tolažiš. Lena hvala Ti za vse, kar si storila za mene; želim Ti, da boš srečna in veselo živela. Moja sreča in veselje se ne vrne več. Pozdravi očeta in strica... So mnogi, ki vedo, da tukaj umiramo, toda človek, ki sedi za mizo sit, navadno pozabi na lačnega človeka. Samo v okolici Harbina je še nad 200 nekdanjih vojni vjetnikov, vsi pa živimo v strašni bedi in pomanjkanju. Te lepo pozdravlja Tvoj brat Joža.»

Komorni večer „Ljudske univerze“ v Mariboru

Maribor, 7. decembra.

Naša z idealno poštovanostjo in agilno vztrajnostjo delujoča „Ljudska univerza“ nam je podarila večer komorni večer virtuozijske g. Fanny Brandlove ter g. profesorja H. Krämerja. S finim umetniškim okusom sestavljeni spored nam je nudil Griegovo sonato (g. mol, op. 13), Lisztovo skladbo Petrarkov sonet št. 104 ter »Se Francois marchant sur les flots« A dur sonato Cézaria Francka.

Romantika Griegove sonate, ta slapspev velikega Norvežana svoji domačiji, svojim zasneženim fjordom in domači mitologiji, zgrajeni iz pestrobarvnih narodnih motivov, učinkuje kot čudežna pravljica dežele severnega solca, polna zanimivih domislekov in globokega čustvovanja. A dur sonata Cézaria Francka pa je po svojih žarečih melodičnih barvah sprev trubadurja provensalskih dvorcev, žar južnega dneva, čar poletnih noči, ko šumi fontana v starem parku svojo pesem, polno sanj in hrepenenj. Lisztovi skladbi diha žar in ogenj vročega srca, silnega temperamenta, zahtevajo globoko umetniško dušo in dovršeno tehniko.

Izvedba sporeda s strani umetnikov je bila odlična. Ga. Brandlova, virtuozijska briljantna tehnika in globokega čustvovanja

je izžarjala v svoji igri bogato zaklade, vse čare in bajke podanih skladb do dna. Pa scinira v tehniškem oziru, z lahkoto zmaga gujo vse težoke, sega v dušo z iskrenim, občutenim podajanjem lirčnih partij.

Njen partner g. profesor Krämer se je po kazal spretnega, fino čutečega spremljevalca, pesnika na klavirju, sledeč s finim umetniškim čutom. V Lisztovih delih se je izkazal mojstra v prednajanju, silen v tehnikah, ki zahteva ravno pri Lisztu nelzérpljivo silo, mogočno dinamiko in fin ritmičen čut.

Vkljub mnogim večeršnjim prireditvam, so je mnogobrojno občinstvo oddolžilo umetnikoma za izredni užitek z burno, prisrčno pohvalo.

Dr. I. V.

Zima v Ljubljani

Vse ima svoje težave in radosti, tako tudi zima v Ljubljani. Kar je leži snega po ulicah, ga je bilo treba oditi dati, zložiti na vozove in odpraviti iz mesta. Včasih so ljubljanci pravili: Bog je dal Bog bo vzel, in so počakali, da se le sneg zares sam odpravil. Ampak tudi Ljubljana se modernizira in pusti pridno kidati sneg. Kdor ne verjame, naj si ogleda našo sliko, posneta na Marijinem trgu, ki je eno živahnih križišč v mestu in kjer je odpravljanje snega bilo izredno nujno že zato, da ga ne bi zgazili nasanti. A nasanti na ljubljanskih ulicah že itak dovolj trpi s tem, da jim mraz brusi nosove in si ne želijo še hladnih obkladkov v čevlilih, ki aemara niti nimajo celih podplato.

To so torej zimске težave v mestu. A koliko je obenem zimskih radosti, posebno za mladino. Te dni je kar mrgole pod Tivolijem. Pri brezah se je otročad sankala in prekucovala v sneg, tudi dokaj mladostni simučarjevi je tam okrog preizkušalo svojo koražo, a na

Kot huzarski poročnik nastopi Alfons Fryland

lepi, simpatični, prikupljivi ljubljeneec vsega ženskega sveta v krasnem dunaškem filmu iz oltirskih krogov „Ljubavi ogenj“.

Kot partnerica nastopa lepa Dunajčanka Liane Haid. Krasne slike iz Dunaja in Gardskega jezera!

Samo še danes in jutri 10. t. m. ob 4., 1/6., 1/8. in 9. uri

v kinu »Dvor«.

ribniku onstran parka je mladež rajala z drsalkami po gladkem ledu. Sploh je letos opazati, da drsanje zonet postaja splošno priljubljen sport ljubljanske mladine, ki dopoldanske ure presedi v šoli ali pisarnah, popoldne ali zvečer pa si privoščijo nekoliko živnega razgibanja na ledeni skorji in v svežem zimskem hladu

Prihodnje dni prične v „Jutru“ izhajati senzacionalni roman „Rdeči detektiv“

Danes! Danes!

Houben, Paddock, Murchison, Riley, Gundel, H. H. Meyer, Kobs in Luber so imena najslavnejših športnikov sveta, ki nastopajo v velefilmu o moderni kulturi telesa

Moč in lepota

Predprodaja vstopnic vsak dan od 10. — 1/1. in od 3 ure naprej.

Predstave se vrše točno ob 4., 1/6., 1/8., 9.

Danes! Danes!

Tamara Karsavina, Mary Wigmann, N'ddy Impekoven in Jenny Hasselquist so imena na lepših in najboljših plesalk sveta, ki nastopajo v velefilmu o moderni kulturi telesa

Moč in lepota

Pri predavanju tega filma sv. r. pomno. ženi orkester sledeče komade: Spored: Mendelssohn: Sen kresne noči; Delibes: Balet iz Sylvia; Massenet: Scènes pittoresques; Pöpper: Gavotte; Newin: Narcissus; Kreissler: Bolest ljubezni.

ELITNI KINO MATICA
vodilni kino v Ljubljani (Telefon 124)

— MOČ IN LEPOTA —

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sreda, 9.: »Zapeljivka«. A. Cetrtek, 10.: »Kripan mlajši«. B. Petek, 11.: »Profesor Storicina«. E. Sobota, 12.: Zaprto. Nedelja, 13.: ob 20.: »Profesor Storicina«. Izv. Ponedeljek, 14.: »Zapeljivka«. C. Torek, 15.: Zaprto.

Ljubljanska opera

Sreda, 9.: »Don Juana«. F. Cetrtek, 10.: »Eva«. D. Petek, 11.: Zaprto. Sobota, 12.: »Rigoletto«. Gostovanje gospe Olge Olgine. Izv. Nedelja, 13.: ob 15.: »Netopir«. Izv. Ponedeljek, 14.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 9.: Zaprto. Cetrtek, 10.: »Igra apostolov«. D. Petek, 11.: Zaprto. Sobota, 12.: »Sunljiva oseba«. B. Premijera.

Ada Poljakova v Beogradu. V Beograd je prišla te dni za Ada Poljakova, slovita operna primadona, specialista v Puccinijevih operah. Dama je pred par leti pela v Puccinijevi »Madame Butterfly« tudi v Ljubljani. Zadnje čase je nastopala v Parizu in na Dunaju.

Hrv. pjev. udruženje Lisinski (prvak Južnoslov. pevač. Saveza), je proslavilo 1000 letnico hrvatskega kraljevstva in 15 letnico svojega obstoja s koncertom, na katerem je izvajalo izključno moške, mešane in ženske zборе iz najnoveše, najmoderneje jugoslovanske zborovske literature. Na sporedu so bili zastopali skladatelj Manojlović, Miloković, Konjović (Srbij), Dobronić, Gotovac, Jozefović, Odak, Stolcer-Slavenčič (Hrvat) in Lajovic (Slovenec). Vse skladbe so stavile na zbor neverletne zahteve, natrpne so tehničnih težkoč, katere je pa Lisinski premagal z največjo lahkoto. Ta vzor jugoslovanskih pevskih društev ima v g. Krešimir Baranoviću, kapelniku zagrebške opere in skadatelju baleta »Licitarsko srce« odličnega zborovodjo, ki je privedel svoj zbor na umetniško višino svetovnih pevskih udruženj. Jugoslovanske moderne zborovske skladbe so našle v njem silajne-

ga interpreta. Ugajale so najbolj skladbe Gotovaca in Stolcerja, posebno Gotovčevi groteski »Dve plesne smeha I čuda«. Zbor »Lisinskega« je bil po vsaki odpeti točki deležen živahnega in prisrčnega priznanja. — Slavnostnega koncerta in nato koncerta sta se udeležila izmed Slovencev g. skladatelj Anton Lajovic (za Glasbeno Matico) in g. pevovodja Zorko Prelovac (za pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«).

»Svpsko pevsko društvo« v Zagrebu je izvolilo na svojem zadnjem občnem zboru novo upravo, kateri stoji na čelu g. Vladimir Zakić, inženjer. Za podpredsednika je bil izvoljen g. Joca Cvijanović, za tajnika pa Lazar Jakšić.

Zagrebaška filharmonija je prejela, kakor smo nedavno poročali, od države lepo subvencijo in bo svoje delovanje obnovila. Filharmonija se je ustanovila v glasbeni sezoni 1919-20 in je imela med svojimi dirigenti odlične glasbenike (med drugimi skladatelja Petra Konjovića, Jakova Gotovca in sedanega ravnatelja ljubljanske opere Mirka Polića). Izvajala je dela skladateljev svetovnega imena (Dvořák, Smetana, Rimski Korzakova, Liszt, Čajkovskega, Beethove, Straussa, Schillingsa, Haydna, Massena, Nicolai, Wagnerja, Mozarta, Suka, Olajnova, Schuberta, Debussyja, Dukasa, Schmidta, Goldmarka, Novaka, Musorgskega, Bloudeka, Mendelssohna, Griega, Rave-

la, Berlioz, Zandonata, Borodina, Brahmsa, Spendjarova, Kornolda, Saint-Saens, C. Francka, Stravinskoga, Rossija, Glinke, Ljadova, Fibicha in Jiraka). Od domačih skladateljev so se izvajala dela komponistov: Hirschlerja, Stolcerja, Dobronića, Berse, Lhotke, Lisinskega, Albinia, Sachsa, Safraneka-Kavića, Stanića, Jozefovića, Baranovića, Konjovića, Gotovca, Mirka Polića, Pejčevića in Krste Odaka. Filharmonija je gostovala enkrat izven Zagreba (v Karlovcu) in je lani nastopila samo dvakrat. Sedaj se je njeno delovanje s pomočjo beograjske vlade obnovilo in nadejati se je, da ne bo več prenehalo.

Na komornem koncertu, ki ga začetkom prihodnjega tedna prirediti pod okriljem Filharmonične družbe brata Zilka in konservatorjski profesor Janko Ravnik, se bodo izvajali sledeči komadi komorne glasbe: Vit. Novak: Trio za gosli, čelo in klavir, op. 27; Rih. Strauss: Sonata v es-duru za gosli in klavir; Bedřich Smetana: Trio v g-molu za gosli, čelo in klavir. Vse te točke se prvič javno izvajajo v Ljubljani. O posameznih točkah sporeda bomo še poročali: publiko pa obveščamo, da se dobijo sedeži od srede popoldne dalje v predprodaji v Matični knjižarni.

Petintridesetletnica tehničnega šola beograjskega gledališča. V torek, 8. decembra je obhajal tehnični šol Nar. gledališča

v Beogradu 35 letnico svojega službovanja. Ob tej priliki so mu priredili častni koncert in drame skromno proslavo. Igrala se je njemu na čast veseloligra »Carlejeva tetka«.

Proslava sedemdesetletnice rojstva Zmala Jovana Jovanovića se je vršila v nedeljo, dne 6. decembra v Novem Sadu. Najprej je bila maša zadušnica za pokojnikom v Sremski Kamenici, potem so šli Zmala jevič čestitci na pesnikov grob, kjer je govoril poseben govornik. Proslava je bila intima, prisrčna in iskrena.

Dvajsetletnica dunajskega Burgtheatra Dne 7. decembra 1905 je bila v Dunajskem Burgtheatru prva predstava: igrala se je Beatrice Dowske drama »Starti gospod« pod ravnanstvom Oskarja Pronza.

Njegoševa spomenica. Srpski Književni Glasnik od 1. decembra je izšel kot Njegoševa spomenica s prispevki beletristov in znanstvenikov: Jovana Cvilića, Slobodana Jovanovića, Vlad. Nazorja, Milana Rešetarja in Hermanna Wendla. Poslednji je napisal študijo o Njegošu in Nemcih.

Mollérov »Tartuffe« v beograjski dramli. V soboto zvečer so imeli v Beogradu novo dramsko premijero. Na sporedu je bil Mollérov klasični »Tartuffe« v režiji g. Isaj Ilevića. Nastopili so v njem danie in g. Arsenović, Stokić, Beković, Popović, Isajlović, Milovanović, Zlatković, Dragutinović Ristić in Pichović.

Anatole France:

Glumač Naše preljubne Gospe

Za vladanja kralja Ludovika je živel v Franciji ubog glumač, Barnabé po imenu. Doma je bil iz Compiègna. Hodil je od mesta do mesta in razkazoval čuda moči in spretnosti.

Ob semanjih dneh je razgrnil na ljudskem trgu staro ozuljeno preprogo, privabil otroke in zijaše s šaljami, ki se jih je bil naučil pri nekem starem mamiču in pri katerih ni nikdar ničesar izpremenil, nato pa je začel s kretnjami, ki niso bile naravne in na svojem nosu spravljal ravnotežje kositrnen krožnik. Mnogi so ga v začetku gledali brez zanimanja.

Toda kadar je stal na rokah z glavo navzdol in metal v zrak in zopet lovil z nogami šest medenih krogel svetlo, ki jih je v solncu ali kadar se je tako ukruvil, da se je s tilnikom dotikal tal, da je bilo njegovo telo podobno kolosu in se je v tem položaju igral z dvanajstimi poži, tedaj je med gledalci vstalo začudeno mrmranje in denar je kar deževal na njegovo preprogo.

Vendar pa je Barnabé compiégnski težko živel kakor večina onih, ki žive od svojih zmožnosti.

Služil si je kruh v potu svojega obraza in je prenašal več kot svoj delež bede, katero moramo trpeti vsi delci greha našega očeta Adama.

Tudi ni mogel delati toliko, kolikor bi bil rad. Da pokaže svoje lepe spretnosti, mu je bilo treba solčne gorkote in dnevne svetlobe kakor drevesom, da morejo pognati cvet in obroditi sad. Po zimni ni bil nič več kot drevo oropano svojega listja, ki je kakor mrtvo. In kakor črviček, o katerem govori Marie de France, je trpel v nepriaznem letnem času mrz in lakoto. Toda, ker je bil preprostega srca, je potrpežljivo prenašal to zlo.

Nikdar ni razmišljal o izvoru bogastva niti o neenakosti človeške usode. Trdno je bil prepričan, da oni svet, če je že ta slab, ne more biti drugačen kot dober, in to upanje za je držalo pokonci. Ni posnemal tatinskih burkežev in nevernikov, ki so prodali hudiču svojo

dušo. Nikdar ni preklinjal božjega imena; živel je pošteno in čeprav ni bil oženjen, ni nikdar pozelel žene svojega bližnjega, kajti ona je sovražnica močnih ljudi, kot je to povedano v Samsonovi zgodbi, ki je zapisana v Svetem pismu.

Resnično, v njegovi duši ni bilo prav nič mesenega poželjenja. Vrčem se ni odrekel prav nič težje kot ženskam. Ne da bi šel kdaj preko zmernosti, je rad pil, kadar je bilo vroče. Bil je dober človek, bogaboječ in zelo vdan preblazeni Devici.

Kadarkoli je vstopil v kako cerkev, je vedno pokleknil pred budočo božje Porodnice in izmolil sledečo molitev:

«Gospa, čuvajte nad mojim življenjem, dokler me Bog ne pokliče, ko bom pa mrtev, mi dajte, da bom gledal nebeško veselje.»

II.

Ko je nekega večera po deževnem dnevu stopal žalosten in potr, s krogelami in noži zaviti v svojo staro preprogo, je videl na cesti meniha, ki je imel isto pot. Spoštljivo ga je pozdravil. Ker sta korakala enako hitro, sta izpregovorila par besed.

«Tovariš,» je rekel menih, «kako to, da ste oblečeni čisto v zeleno? Ni li to morda za predstavljanje norca v kakem misteriju?»

«Nikakor ne, častiti oče,» je odgovoril Barnabé. «Tak, kakršnega me vidite, se imenujem Barnabé in sem po svojem poklicu glumač. Naš stan bi bil najlepši na svetu, če ne bi bilo treba vsak dan jesti.»

«Priatelji Barnabé,» je povzel menih, «pazite na svoje besede. Ni lepšega stanu kot je meniški. V njem pojemo slavo Bogu, Mariji in svetnikom in življenje vernikov je večna pesem Gospodu.»

Barnabé je odgovoril: «Častiti oče, priznavam, da sem govoril kot nevednež. Vaš stan se ne more primerjati z mojim in čeprav pomeni mnogo, če držiš na nosu krožnik na naličju v ravnotežju, se vendar to niti meriti ne da z vašim zasluženjem. Tudi jaz bi rad vse dni, kakor vi, častiti oče, opravil božjo službo, posebno božjo službo preblazeni Devici Mariji, kateri sem iskreno in iz srca vdan. Prav rad

bi se bil odpovedal umetnosti, po kateri me pozna vse od Soissons do Beauvaisa v več kot šeststo mestih in vaseh, in se ves posvetil meniškemu življenju.

Menih je ganila glumačeva preprostost in ker ni bil brez bistroumnosti, je takoj spoznal v Barnabéju enega izmed ljudi dobre volje, o katerih je rekel naš Gospod: «Mir jim bodi na zemlji.» In zato mu je odgovoril:

«Pojdite z menoj, prijatelj Barnabé, jaz vas sprejemam v samostan, v katerem sem jaz pripor. Oni, ki je vodil Marijo egiptovsko v puščavo, me je poslal vam na pot, da vam pokažem pot zveličanja.»

In tako je Barnabé postal menih. V samostanu, v katerega je bil sprejet, so verniki posebno goreče častili preblazeno Devico in vsakdo ji je posvečal vse svoje vednosti in spretnosti, katere mu je podelil Bog.

Prijor je sestavljal knjige, ki so po shoističnih pravilih razpravljale o čednostih božje Matere. Brat Mavricij je z večjo roko prepisoval te razprave na pergamentne liste. Brat Aleksander je na slikal tja odlične minijature slike. Videli si kraljico nebes sedečo na Salomonovem prestolu; ob njenih nogah so ždele štirje levi, okoli njene ozarjene glave pa je plahutalo sedem golobov, ki pomenijo sedem darov svetega Duha: dar strahu božjega, dar pobožnosti, dar znanosti, dar moči, dar dobrega sveta, dar bistrosti in dar modrosti. Za družice je imela šest zlatolasih devic: ponižnost, razumnost, samotnost, spoštljivost, devščost in ubogljivost.

Ob njenih nogah sta klečali dve nazi čisto beli postavitki. Bili sta duši, ki sta prosili Njeno vsegamogočno pomoč za svoje zveličanje — gotovo ne brez uspeha.

Na drugo stran je naslikal brat Aleksander Eno ob strani Marije, tako, da si ob istem času gledal padec in vstajanje, ponižano ženo in poveličano devico. Občudoval si v tej knjiški študenci žive vode, vodnjak, lilijo, mesec, solnce, zaprti vrt, o katerem govori Visoka pesem, nebeška vrata, božje mesto in bile so tam tudi podobe Device.

Tudi brat Marbodij je bil eden najbolj nežnih sinov Marijinih.

Brez prestanka je klesal iz kamena kine, tako, da je bilo na njem vse: brada, obrvi in lasje belo od prahu in da so bile njegove oči vedno nabrekli in solzne; toda bil je poln moči in veselja v poznih letih in očividno je nebeška kraljica čuvala nad starostjo svojega otroka. Marbodij jo je upodabljal sedečo na stolu in okoli njenega čela se je vil venec bisernih svetov. Skrbel je tudi za to, da so gube obleke vedno pokrivale noge one, o kateri pravi prorok: «Moja najdražja je kakor zaprti vrt.»

Često jo je tudi izoblikoval z otroškimi potezami polnimi milobe in zdelo se je, da Ona govori: «Gospod, vi ste moj Gospod! Dixi de ventre matris meae: Deus meus es tu.» Psalm 21, 11).

V samostanu so bili tudi pesniki, ki so v latinščini pisali prozo in himne v čast preblazeni Devici Mariji in bil je celo neki Pikardijec, ki je prevajal legende o čudežih Naše Gospe v vezani besedi v ljudsko narečje.

III.

Ko je Barnabé videl toliko prizadevanja v češenju in toliko lepih del, je bridko tožil o svoji nevednosti in o svoji preprostosti.

«Jojme,» je vzdihnil, ko se je izorehal sam po nesenečnem samostanskem vrtu, kako sem nesrečen, ko ne morem kakor moji bratje vedno častiti svete Matere božje, kateri sem vdan z vsem svojim srcem. Joj, preloj! neveden človek sem in brez umetnosti in nimam, da bi vam služil, vzvišena Gosna, niti vzpodbudnih govorov, niti po vseh navih sestavljenih razprav, niti odličnih slik, niti skrbno izklesanih kipov, niti stihov. Štehih po stopicah in strogo merjenih. Jojme, ničesar nimam.»

Tako je ječal in se ves prepustil žalosti. Ko so se nekega večera menihi razveseljevali s pogovorom, je slišal, kako nekdo pripoveduje zgodbo o verniku, ki ni znal druge molitve kot Zdravo Marijo. Zaničevali so tega vernika zaradi njegove nevednosti; ko pa je umrl, je poglajlo iz njegovih ust šest rož v čast šestim črkam Marijinega imena in njegova svetost je bila očita.

Ob tej zgodbi je Barnabé zopet imel priliko občudovati dobroto preblazene Device; toda ni ga potolažil vzgled te

srečne smrti, kajti njegovo srce je bilo polno gorečnosti in hotel je služiti v čast in slavo svoje Gospe, ki je v nebesih.

Iskal je, ne da bi našel. In od dne do dne je bil mračnejši. Nekega jutra pa se je zbudil ves vesel in stekel je v kapelo, kjer se je mudil več kot eno uro. Po kosilu se je zopet vrnil tja.

In od tega trenutka počenši je zahajal vsak dan v kapelo ob uri, ko je bila zapuščena; vedno je tam ostajal velik del časa, v katerem so se drugi menihi posvečali prostim umetnostim in ročnim spretnostim. Nič več ni bil žalosten in nič več ni vzdihoval.

To čudno obnašanje je vzbudilo pri menihih radovednost.

Spraševali so se med seboj, zakaj se brat Barnabé tako pogosto umika.

Prijor, čigar dolžnost je, da mu ne ostane ničesar prikrita, se je odločil opazovati Barnabéja v njegovi samotni kapeli, je prišel pripor v spremstvu dveh samostanskih predstojnikov in je opazoval skozi špranje pri durih, kaj se godi v notranjosti.

Videli so, kako je Barnabé pred oltarjem preblazene Device z glavo navzdol in z nogami v zraku igral s šestimi medenimi krogelami in z dvanajstimi noži. V čast presvete Matere božje je izvajal vse one spretnosti, ki so mu nekdaj donašale največ pohvale. Oba predstojnika nista razumela, da ta preprosti človek stavlja na tak način vse svoje zmožnosti in vse svoje vednosti v službo svete Device in sta že kričala o bovoskrunstvu.

Prijor pa je vedel, da je Barnabé nedolžna duša; toda mislil je, da je zapadel blaznosti. Pripravljali so se, da bi ga vsi trije potegnili iz kapele, ko so videli kako je sveta Devica stonila na stopnicah oltarja in mu šla z robom svojega plašča obrisat pot, ki je kapal od čela njenega glumača.

Tedaj pa je prijor pokleknil, se s čelom dotaknil tal in rekel:

«Blagor preprostim, ker Boga bodo gledali!»

«Amen!» sta odgovorila preostala dva in poljubila zemljo.

Penkala

AVTOMAT. SVINČNIK
PRAKTIČEN
TRAJEN
CEN

ZLATO NALIV PERO
PRVORAZREDNA MARKA

ŠPIRIT
denat. 90%

po tvorniških cenah, natočen v steklenice po novem finančnem predpisu ima v zalogi

ZORA
Ljubljana, Kralja Petra trg 2. Telefon 534.

Pozor! NAJČENEJE! Pozor!

Otomane v blagu à Din 850—
Otomane v gradu à . 720—
Afrik modroc à . 250—

kakor tudi vsi drugi tapetniški izdelki po znatno nižjih cenah. Vse vrste žima vedno v zalogi. Vsa popravila se solidno in najceneje izvršujejo. Se priporoča

FRAN JAGER, tapetnik
Ljubljana, Kolodvorska ul. 27

Primerna darila za
Božič in Novo leto

Ignac Žargi
„Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra o. št. 3

se priporoča cenjenim odjemalcem raznega perila, rokavic, nogavic, daje velika izbira damskih, moških in otroških zimskih potrebščin ter raznih površnih jopic, jumperjev l. i. d.

Znižane cene.

Klišeeje vseh vrst

v poljubni velikosti za vse vrste eno- in večbarvnega tiska izdeluje v kratkem času

„JUGOGRAFIKA“ KLISARNA
V LJUBLJANI, SV. PETRA NASIP 87 23.

Naročila sprejema tudi oglasni oddelk uprave „Jutra“, Prešernova ulica 4.

Janko Frankovič naznanja v imenu družine in sorodnikov, da je nadvse ljubljena sestra, svakinja, teta, gospodična

Ruska Frankovič

preminula v Trbovljah, dne 5. decembra 1925 ob 20. uri.

Pogreb se je vršil 7. decembra ob 15. uri.

Trbovlje-Ljubljana, 8. decembra 1925.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi moje sestre, svakinje, tete, gospodične

Ruske Frankovič

se najprisrčnejše zahvaljujem za nebrojne izraze iskrenega sočutja, za poklonjene krasne vence in cvetje, nagrobne govore ter za obilno spremstvo nepozabni pokojnici na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem g. dr. Baumgartnerju, C. M. družbi, gasil. društvu II, obrtnikom, Orjuni, Sokolu, Trbov. učiteljstvu, pev. društvu „Zvon“ za krasne ganljive žalostinke, najiskrenjša zahvala vsem damam, ki so ji bile ob strani njene boleznin in smrti.

Trbovlje-Ljubljana, 9. decembra 1925.

PERUTZ, KODAK, AGFA, HAUFF-

ploteže in filme, dalje Mimosa, Satrap, Kodakpapirje, vse foto-potrebitve in fotoaparatne aparate Ermenan, Contesa, Kodak Qortz že od 100 Din naprej ima stalno v zalogi

drogerija: Anton Kanc sinova, Ljubljana, Zidovska ulica št. 1

Prava uteha za živčno bolne

je moje ravno izdano delo! V njem se na podlagi dolgoletnih izkušenj, razlaga vzrok, postanek in zdravljenje živčnih bolezni.

Ta evangelijsko zdravje pošljemo vsakemu, kdor se obrne na spodaj označeni naslov popolnoma brezplačno

Ti soča zahval

dokazuje stvarni uspeh izključno znanstvenega in poučnega dela za dobrobit človeštva, katero toliko tpi. — Kdor snada k ogromni množini živčno bolnih, kdor trpi radi raztresenosti, strahu, slabega spanja, nervoznega glavobola, pomanjkanja spanja, pokvarjenega želodca, prevelike občutljivosti, bolečin v členkih, splošni ali delni slabosti ter ostalih brezštevnih pojavov, si mora naročiti **mojo toležečo knjižico!**

Kdor jo pažljivo bere, dobi pomirilo po prepričanju, da obstaja zelo enostavna pot k življenju in zdravju! Ne čakajte ampak pišite se danes na naslov

E. Pasternack, Berlina 50.
Michaelstr. 13, Abt. 772.

Roman

La Dame de Monsoreau

(Zvestoba do groba)

ki so ga „Jutrovi“ čitatelji čitali z izredno napetim zanimanjem

je izšel

Naroča se ga v upravi „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ul. 4

Broširan stane Din 45.—
Vezan v polplatno Din 55.—
Vezan v platno Din 65.—

Kaj piše kritik o knjigi:

Roman je poln divne stare romantike, ki je ni več v moderni literaturi. Toda modri njen cvet še vedno deht, še vedno se pri takšnem čitvu orose nežne oči, in tudi debelo kožni bralec ne more knjižice odložiti neprebrane. Slovenski prevod bos v idanejši dobi, ko je tako malo zare dobrega čtiva, trikrat dobrodošel, tembolj, ker je za obširno, pa zelo okusno izdelano in bogato ilustrirano knjigo cen-prav nizka.

Prijatelji dobre knjige, naročite si jo in izpopolnite svoje domače knjižnice!

Brinjevo olje

kupuje po najvišjih cenah

drogerija A. KANC,
Zidovska ulica.

Moderne naslanjače, garniture, divane, otomane, žimnice in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan,
tapetnik,
Ljubljana, Krekov trg 7.

Čajna Ročka modra

Čaj za dame

mila, čista, ne razburja oči, lakotnecovana

Ruska čajna mešanica

posebna priprava za pripravo samovarju, kar tudi pri daljšem ne postane gri

Na obroke in posodo

prve svetovne fabrike: STEINWAY, FÜRSTEN, BÖCKHOF

TEB, Original STEINWAY, dobiti le pri muziku-strokovnjaku (blizve učitelja Glasbene Matice)

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mostni trg 2, poleg magistrata.

Iskolan najbogatejša izbira vsakovrstnih godal, mojskih violin in najfinišnih strun.

Najprejnejša trgovka Jugoslavije!

Franciška Georg
roj. Schreiner
poseselnica-vdova v Makolah

5. t. m. v 84. letu mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajne se je vršil v ponedeljek, dne 7. decembra v Makolah.

Makole, dne 8. decembra 1925.

Obitelji:
Černei, Hasenbüchl, Pozno.